

Секція 2. Пожежна та техногенна безпека

- правила проїзду та стоянки транспортних засобів;
- порядок відключення від мережі електроживлення обладнання та вентиляційних систем у разі пожежі;
- порядок огляду й зачинення приміщень після закінчення роботи;
- порядок організації експлуатації і обслуговування наявних засобів протипожежного захисту;
- порядок дій у разі виникнення пожежі: порядок і способи оповіщення людей, виклику пожежно-рятувальних підрозділів, зупинки технологічного устаткування, вимкнення ліфтів, підйомників, вентиляційних установок, електроспоживачів, застосування засобів пожежогасіння; послідовність евакуації людей та матеріальних цінностей з урахуванням дотримання техніки безпеки та ін.

Працівники об'єкта мають бути ознайомлені з цими вимогами на інструктажах або під час проходження пожежно-технічного мінімуму.

Власники підприємств, установ та організацій або уповноважені ними особи зобов'язані:

- розробляти комплексні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки;
- розробляти і затверджувати положення, інструкції, інші нормативні акти, що діють у межах підприємства, здійснювати постійний контроль за їх додержанням;
- забезпечувати дотримання протипожежних вимог стандартів, норм і правил;
- організовувати навчання працівників правилам пожежної безпеки та пропаганду заходів щодо їх забезпечення;
- утримувати в справному стані засоби протипожежного захисту і зв'язку, пожежну техніку, обладнання та інвентар;
- подавати на вимогу державної пожежної охорони відомості та документи про стан пожежної безпеки об'єкта;
- здійснювати заходи щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та гасіння пожеж і використання з цією метою виробничої автоматики;
- своєчасно інформувати пожежну охорону про несправність пожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на своїй території;
- проводити службове розслідування випадків пожеж тощо.

ЛІТЕРАТУРА

2. Кодекс цивільного захисту України.
3. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні.
4. ДСТУ 8828:2019 Пожежна безпека. Загальні положення.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Богдан СОБЧУК

Лариса МАЛАДИКА, канд. пед. наук, доцент

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України

В системі профілактичних заходів, спрямованих на забезпечення пожежної безпеки у закладах освіти, необхідно врахувати [1]:

- наявність категорії людей з непередбачуваною поведінкою, зокрема дітей;
- можливість виникнення неконтрольованої поведінки та паніки;

Секція 2. Пожежна та техногенна безпека

- наявність великої кількості дітей різного віку;
- складний план приміщень будівлі;
- велику завантаженість горючими матеріалами;
- наявність розвинутої системи вентиляції та кондиціонування повітря;
- наявність хімічних реактивів, інших небезпечних речовин, що можуть використовуватись для лабораторних дослідів та у виробничих майстернях тощо.

Пожежна безпека об'єкта повинна забезпечуватися системою запобігання пожежі, комплексом протипожежного захисту та системою управління пожежною безпекою об'єкта [2]. Захист людей у разі пожежі є найважливішим завданням всієї системи протипожежного захисту. Вирішення цього завдання становить велику складність, оскільки має власну специфіку та здійснюється іншими способами, ніж захист будівельних конструкцій чи матеріальних цінностей [3].

Досить часто в закладах освіти відсутня сучасна працездатна система пожежної сигналізації та оповіщення про пожежу, у більшості випадків основною причиною є недостатнє фінансування. Однак відсутність необхідних систем протипожежного захисту відноситься до порушення вимог законодавства у сфері забезпечення пожежної безпеки, створює загрозу життю та здоров'ю людей і є підставою для посадових осіб Державної служби України з надзвичайних ситуацій звернутися до адміністративного суду щодо застосування заходів реагування у вигляді повного або часткового припинення роботи таких закладів.

Окрім того, у разі пожежі може бути несвоєчасне повідомлення про пожежу і пізні оповіщення, що підвищує імовірність настання самих негативних і трагічних наслідків [4]. Тому на сьогодні забезпечення закладів освіти необхідними системами протипожежного захисту є одним із пріоритетних завдань, виконання якого слід домагатися усіма можливими способами та засобами впливу [5].

Головним завданням забезпечення пожежної безпеки у закладах освіти є захист та рятування людей від впливу небезпечних факторів пожежі, якими супроводжується неконтрольоване горіння. У разі виникнення пожежі, дії працівників закладів освіти мають бути спрямовані на створення безпеки людей, і в першу чергу дітей, їх евакуацію та рятування. За неправильної організації процесу евакуації може виникнути паніка – це психологічний стан, що проявляється в почутті гострого страху, який охоплює людей і викликає неконтрольоване прагнення щонайшвидше піти (втекти) із зони небезпечної ситуації. Безпосередніми умовами виникнення паніки є відчуття можливої пастки, почуття власного безсилля та неможливості вплинути на ситуацію, почуття ізоляції або залежності від чийось нерациональних дій. Під час перебування учасників освітнього процесу в будівлях двері евакуаційних виходів дозволяється замикає лише зсередини за допомогою запорів (засувів, крЮчків тощо), які легко без ключів відмикаються.

Проведення організованої евакуації з приміщень і будівель, запобігання проявам паніки і недопущення загибелі людей забезпечується в тому числі шляхом планування евакуації (складання плану евакуації з приміщення з розробленням схеми евакуаційних шляхів та виходів). Адміністрація освітнього закладу повинна регулярно проводити навчання з протипожежної безпеки та дій у випадку надзвичайних ситуацій для здобувачів освіти та працівників закладу.

Усі заклади та установи перед початком навчального року мають бути прийняті відповідними комісіями, до складу яких входять представники органів державного нагляду у сфері пожежної безпеки.

У будівлях закладів освіти суворо заборонено: